

**Національний університет
«Одеська юридична академія»
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«Основи біології та генетики людини»

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Психологія	Перший (бакалаврський) рівень	Денна/заочна	1	1	3

Викладачі навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Лісовенко Анна Федорівна, старший викладач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія» кандидат психологічних наук, вул. Академічна, 9, к. 24 ВК контактний телефон +38095-044-25-96 контактна електронна адреса: annafedorovna200884@gmail.com</p>
---------------------------------	---

Короткий опис навчальної дисципліни	<p>Сучасна психологія являє собою досить розгалужену систему наукових дисциплін, серед яких вагоме місце у підготовці психолога посідає біологія як комплекс наук, що відрізняються за предметом вивчення і вивчають життя як особливу форму руху матерії, закони її існування і розвитку. Курс «Основи біології та генетики людини» знайомить студентів з сучасним розвитком уявлень про основні закономірності існування живих організмів: будову і функції клітини, органів та тканин, основи генетики та специфіку індивідуального розвитку людини.</p>
-------------------------------------	---

Мета навчальної дисципліни	<p>Метою цього учбового курсу є допомогти здобувачам вищої освіти засвоїти теоретичні, методичні і практичні підходи до вивчення біології і генетики людини. Отримати знання про біологічну природу людини, природне походження її психологічних особливостей, розуміння біогенетичної детермінованості індивідуальних психофізіологічних якостей людини, її поведінки та системи зв'язків між людьми</p>
----------------------------	---

Мова викладання	Українська
-----------------	------------

Навчальне навантаження	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Обсяг, кредити ЄКТС
Денна форма	20	24	46	90
Заочна форма	8	4	78	90

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї навчальної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:
ПРН301	Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПРН302	Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань психолога.
ПРН303	Ілюструвати прикладами закономірності та особливості функціонування і розвитку психічних явищ.
ПРНК01	Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРНА03	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.
ПРНА04	Вживати ефективних заходів збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Результати навчання			
Символ РН	Після успішного завершення курсу цієї навчальної здобувач вищої освіти буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
ПРН301, ПРНК01, ПРН303	Мати уявлення про місце біологічного і генетичного знання в системі наук	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація
ПРН301, ПРНК01, ПРН303	Розуміти предметну область та основні категорії біології та генетики людини	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація
ПРН302, ПРН303	Мати навички аналізу закономірностей функціонування та розвитку людського організму, впливу гормонів на психіку людини	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація
ПРН301, ПРНК01	Знати генетичні чинники спадкових захворювань та природні (хімічні, біологічні	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація

ПРНА04 ПРНА03	тощо) чинники порушення генетики людини.		
ПРН302 ПРН303 ПРНК01 ПРНА04	Знати шляхи попередження порушення генів людини. Розуміти значення балансу вітамінів, мінералів та амінокислот у функціонуванні організму та психіки людини.	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація
ПРНК01 ПРНА04 ПРНА03	Розуміти значення здорового харчування рухової активності, та активного відпочинку для ведення здорового способу життя.	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація
ПРНК01 ПРНА03 ПРНА04	Уміти використовувати засвоєні знання у своїй професійній діяльності	Лекції, семінари, самостійне навчання Індивідуальна робота	Усна презентація

Зміст навчання			
Тема за п/п	Назва теми	Посилання на ПРН модуля	Л/ПЗ/СРЗ, год. (денна ф/н)
Тема 1.	Біологія та генетика людини: основні поняття.	ПРН301, ПРНК01, ПРН303	2/2/4 (денна ф/н) -/-/7 (заочна ф/н)
Тема 2.	Клітини людського організму, їх будова та функції.	ПРН301, ПРНК01, ПРН303	2/2/4 (денна ф/н) 1/-/7 (заочна ф/н)
Тема 3.	Молекулярні основи спадковості еукаріотичних клітин.	ПРНК01, ПРН302, ПРН303	2/2/5 (денна ф/н) 1/-/7 (заочна ф/н)
Тема 4.	Життєвий цикл клітин. Види поділу клітин. Спадковість і мінливість організмів.	ПРНК01, ПРН302, ПРН303	2/2/4 (денна ф/н) -/-/7 (заочна ф/н)
Тема 5.	Генотип і фенотип людини. Методи вивчення спадковості.	ПРН302, ПРН303	2/4/5 (денна ф/н) 1/1/8 (заочна ф/н)
Тема 6.	Генетичні основи спадкових захворювань. Мутагени та антимутагени.	ПРН301 ПРНК01 ПРНА04 ПРНА03	2/2/5 (денна ф/н) 1/-/9 (заочна ф/н)
Тема 7	Значення кровоносної системи у забезпеченні життєдіяльності організму. Функції лімфосистеми.	ПРНК01 ПРНА04 ПРНА03	2/2/5 (денна ф/н) 1/1/8 (заочна ф/н)
Тема 8	Функціонування системи дихання та травлення та їх значення.	ПРН302, ПРН303	2/2/5 (денна ф/н) 1/-/8 (заочна ф/н)
Тема 9	Вплив амінокислот, вітамінів та мінералів на здоров'я та психіку людини.	ПРН301 ПРНК01 ПРНА03	2/2/4 (денна ф/н) 1/1/8 (заочна ф/н)
Тема 10	Нейрогуморальна регуляція процесів і функцій організму. Вплив гормонів на психіку людини.	ПРН302, ПРН303 ПРНК01	2/4/5 (денна ф/н) 1/1/9 (заочна ф/н)

**Список
основної
літератури**

- 1) Азимов А. Человеческий мозг. От аксона до нейрона / Пер. с англ. А.Н. Анваера. - М.: ЗАО Центр-полиграф, 2003. - 461 с.
- 2) Афонькин С.Ю. Секреты наследственности человека. СПб.: Корона-Принт, 2015. - 352 с.
- 3) Барна І.В. Загальна біологія. Збірник задач: навчальний посібник. – Т.: Підручники і посібники, 2006.- 736с
- 4) Безусько А.Г. Біологія: посібник для вступників до ВНЗ. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. – 110с.
- 5) Біологія: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів: Навчально-методичний посібник. - К.: Літера ЛТД, 2006.
- 6) Біологія: Навч. посіб./ А.О.Слюсарєв, О.В.Самсонов, В.М.Мухін та ін.; За ред. В.О.Мотузного.- К.: Вища школа, 2007.- 622с.
- 7) Бугай О.В., Харченко Л.П., Без'язична О.В., Бойчук Ю.Д., Іллічева Л.С. іологія: посібник для абітурієнтів. – Х.: Прапор, 2004. – 510с
- 8) Гнатик Е.Н. Генетика человека. Былое и грядущее. – ЛКИ, 2010. – 280с.
- 9) Жуков Д. А. Биология поведения: гуморальные механизмы.— СПб.: Речь, 2007. — 443 с.
- 10) Кравченко В.М., Садовниченко Ю.О., Тимчук Н.Ф., Філіпцова О.В., Павиченко О.В. Біологія з основами генетики: навчальний посібник для студентів ВНЗ. – Х.: Видавництво НФаУ „Золоті сторінки”, 2006. – 192с.
- 11) Кучеренко М.Є., Балан П.Г., Вервес Ю.Г., Войціцький В.М., Матишевська О.П. Біологія. Довідник для абітурієнтів. – К.: Генеза, 2003. – 496с.
- 12) Мотузний В.О. Біологія людини: навчальний посібник. – К.: НАУ, 2007.– 216с.
- 13) Общая биология с основами генетики / Методические указания к практическим занятиям для студентов 1 курса лечебного и педиатрического факультетов –Хабаровск, 2015. – 67 с.
- 14) Околітенко Н.І. Гродзинський Д.М. Основи системної біології. Навч. посібник. - К.: “Либідь”, 2005.
- 15) Павліченко В.И., Абрамов А.В. Основи молекулярної біології і генетики. Навчальний посібник для студентів медичних вузів. – Запоріжжя, 2007. – 293с.
- 16) Равич-Щербо И. В. и др. Психогенетика, Учебник/И. В. Равич-Щербо, Т. М. Марютина, Е. Л. Григоренко. Под ред. И. В. Равич-Щербо - М.; Аспект Пресс, 2000.- 447 с.
- 17) Розанов В.А. Біологія людини і основи генетики: навчальний посібник для студентів психологів.- видання 2-е, виправленне та доповнене. – Одеса: ВМВ, 2012. – 436с.
- 18) Романенко О.В., Головченко О.В., Жгут О.А., Кравчук М.Г. Біологія: навчальний посібник. – К.: КІМ, 2008. – 176с.
- 19) Семянникова Н.Л., Коцюба О.В. Основы биологии. Анатомия и физиология человека: учебное пособие. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2006. – 207с.
- 20) Сегеда С.П. Антропология. - Київ. - Либідь. - 2001.
- 21) Левитин В. Удивительная генетика / Вадим Левитин.: ЭНАС-КНИГА. – Москва, 2013.
- 22) Шелест З.М., Войціцький В.М., Гайченко В.А., Байрак О.М. Біологія: підручник. – К.: Кондор, 2007. – 760с.
- 23) Эпигенетика: Как современная биология переписывает наши представления о генетике, заболеваниях и наследственности»: Феникс; Ростов-на-Дону, 2012.
- 24) Юрій М.Ф. Антропология. Навч. Посібник. - К.: Дакор. 2008.
- 25) Leroi, Armand Marie. Mutants : on genetic variety and the human body / Armand Marie Leroi. First published in the United States of America by Viking

	<p>Penguin, a member of Penguin Group (USA) Inc. 2003.</p> <p>26) Rosenburg, N.A. et al. 2002. Genetic structure of human populations. Science 298: 2381–5.</p> <p style="text-align: center;">Електронні ресурси:</p> <p>1) Архив психологической учебной и научной литературы My Word.ru [Електронний ресурс] - Режим доступа: http://psylib.myword.ru/index.php?automodule=downloads – Название с экрана.</p> <p>2) Український біологічний сайт (Портал PSYLIB) [Електронний ресурс] – Режим доступа: – http://www.biology.org.ua/index.php?subj=main&lang=ukr&chapter=lib -- Название с экрана.</p> <p>3) Psinovo.ru - сайт помощи психологам, педагогам, студентам и родителям (Психогенетика) [Електронний ресурс] – Режим доступа: – http://psinovo.ru/referati_po_psichologii_i_pedagogike/psichogenetika.html - Название с экрана.</p> <p>4) Человек. Книги. [Електронний ресурс] – Режим доступа: – https://www.koob.ru/human/ Название с экрана.</p>
--	---

<p>Дотримання вимог академічної доброчесності</p>	<p>Відповідно до Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. <p>Основні засади дотримання академічної доброчесності в НУ “ОЮА” визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" https://www.onua.edu.ua/ua/doc-education-ukr/4519-polozhennya-pro-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-v-nu-oyua</p>
---	--

Оцінювання	
Вид оцінювання	%
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50
• доповіді та повідомлення на семінарах	25
• виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15

• опитування на семінарських заняттях	10
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50
• письмова компонента	25
• усна компонента	25

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно (достатньо)
Fx	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Вимоги викладача: вимоги до відвідування занять	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою. Підготовка рефератів та доповідей за темами навчальної дисципліни. Поведінка в аудиторії повинна відповідати загальним вимогам ділової та наукової етики.
---	---

